Bijlage VMBO-KB

2004

tijdvak 1

GESCHIEDENIS EN STAATSINRICHTING CSE KB

GESCHIEDENIS EN STAATSINRICHTING VBO-MAVO-C

Bronnenboekje

400009-1-633-527b

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 1
uit een toespraak uit de 19e eeuw

> De belangrijkste oorzaak van de armoede is het gemis aan zedelijkheid bij de arbeidende klasse. Met zedelijkheid bedoelen we kuisheid, matigheid, werkzaamheid en spaarzaamheid. De ervaring leert dat door dit gemis het leven van de arbeider behoeftig en ellendig is. Veel schrijvers die een grondige studie van de armoede hebben gemaakt, zien dit gebrek aan zedelijkheid als de voornaamste oorzaak van de armoede.

bron 2
Een werknemer vertelt over de tijd dat hij werkte bij een glas- en aardewerkfabriek in Maastricht (1887):

> De vrouwen moesten hard werken in de fabriek. Hun mannen zaten meestal werkloos thuis. De vrouwen gingen tussen de middag gehaast terug naar huis. Dan gaven ze de baby de borst, maakten voor het gezin het eten klaar, aten snel en gingen weer terug naar de fabriek.

bron 3
in de rij voor de kraan van de waterleiding

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 4
interieur van een huis: de woonkamer

bron 5
ophalen van poepemmers

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 6
een van de eerste auto's

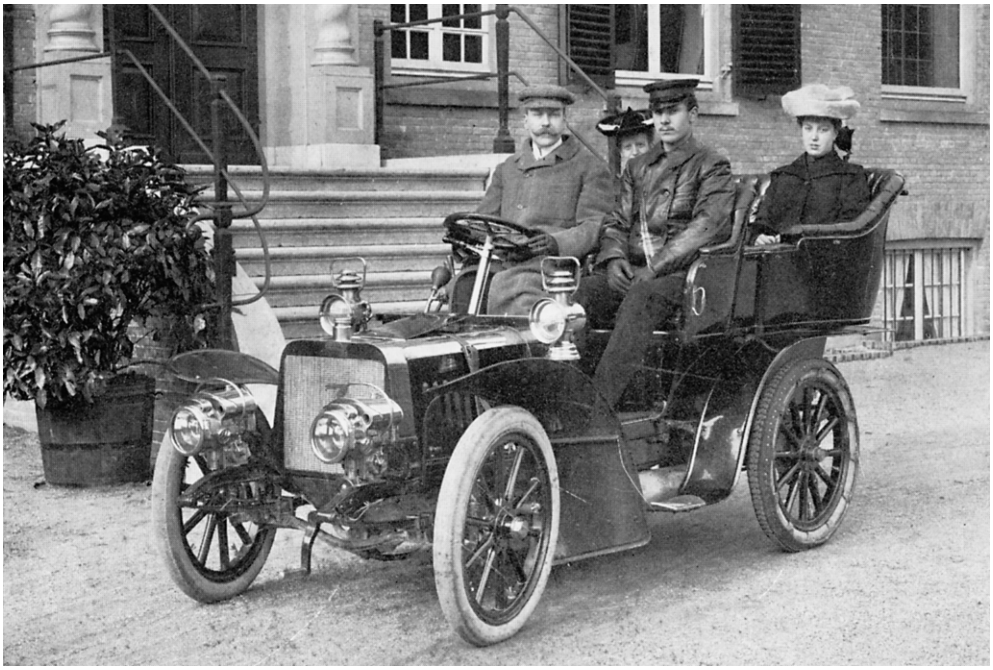

bron 7
de dominee (links) in gesprek met de arbeider (rechts)

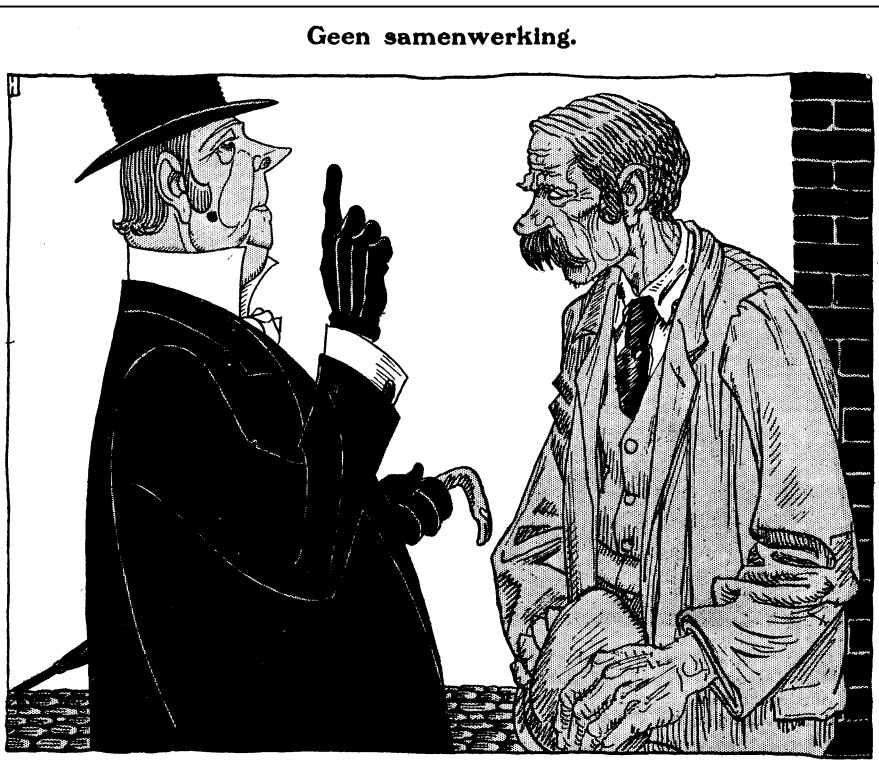

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 8
een politicus over de grondwetsherziening van 1917

> Ik ging de menigte mensen toespreken en nogmaals uitleggen hoe belangrijk het was dat het algemeen kiesrecht nu in de grondwet was opgenomen. Na een lange strijd hadden we ons doel eindelijk bereikt. Iedereen was ontroerd …

bron 9
affiche van het particuliere ‘Amsterdamsch centraal comité voor jongere werkloozen’ (1931)

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 10
prijslijst bij een kapper (ongeveer 1934)

bron 11
voorpagina van het blad van de SDAP (1937)

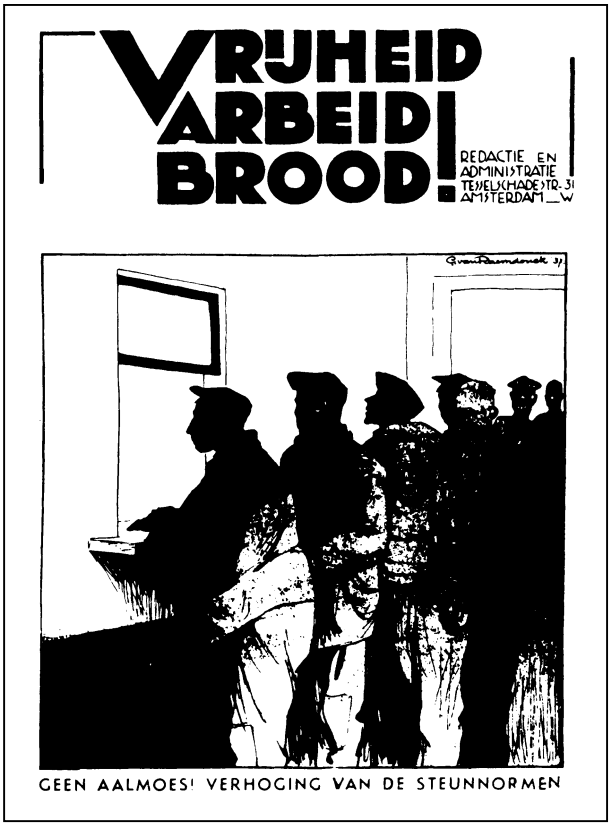

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 12
affiche ‘Plan’

bron 13
uit een rapport van de gemeente Amsterdam (1935)

Man, havenarbeider, 46 jaar, vrouw 33 jaar, ze hebben samen drie kinderen. De man is werkloos sinds maart 1929. Hij heeft hard naar ander werk gezocht, maar is daarin niet geslaagd. Om een klein beetje bij te verdienen geeft hij pianolessen. Het gezin moet van weinig geld zien rond te komen. Deze mensen geven weinig aan eten uit, besparen op hun kleding en hebben zelfs het ziekenfonds opgezegd. Ook maken ze veel schulden. Ze hebben niet veel vertrouwen meer in de toekomst.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 14
het autobezit in Nederland (1950-1980)

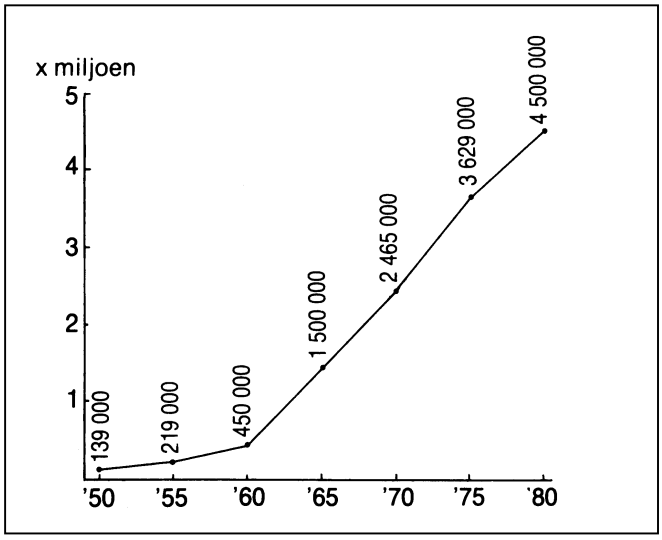

bron 15
besteding van een gemiddeld gezinsinkomen in 1960 en 1994

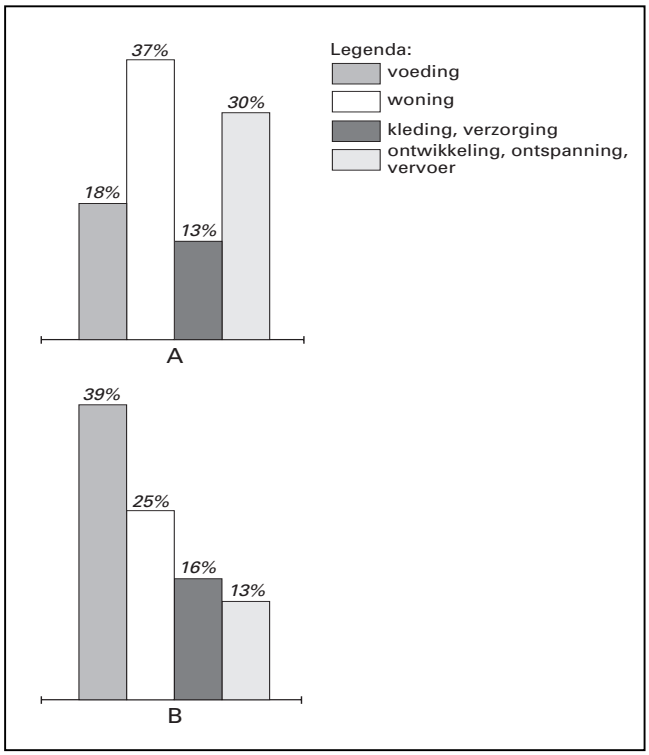

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 16
bezig zijn met een boefje (1996)

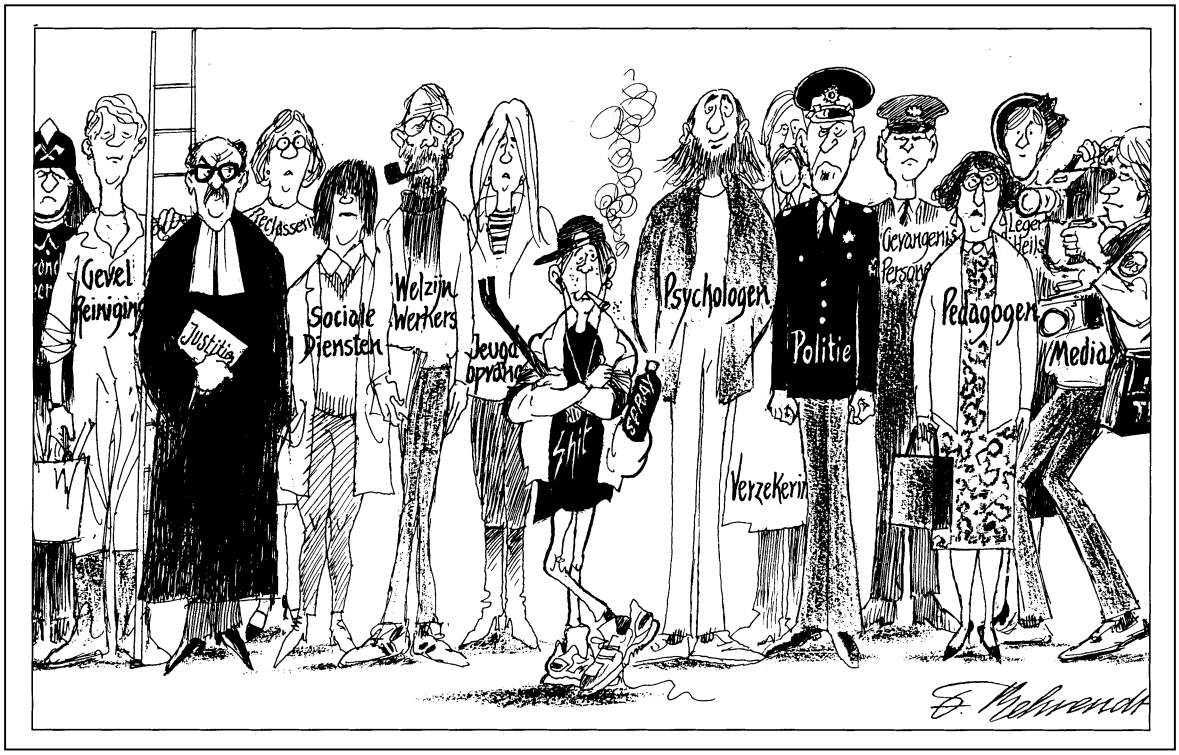

DE KOUDE OORLOG

bron 17
foto in de Amerikaanse bezettingszone van Duitsland (1945)

Vertaling:
Amerikaan, geef ons wat te eten, anders zullen wij Hitler niet vergeten.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 18
Amerikaanse bommenwerpers boven Berlijn tijdens de Tweede Wereldoorlog

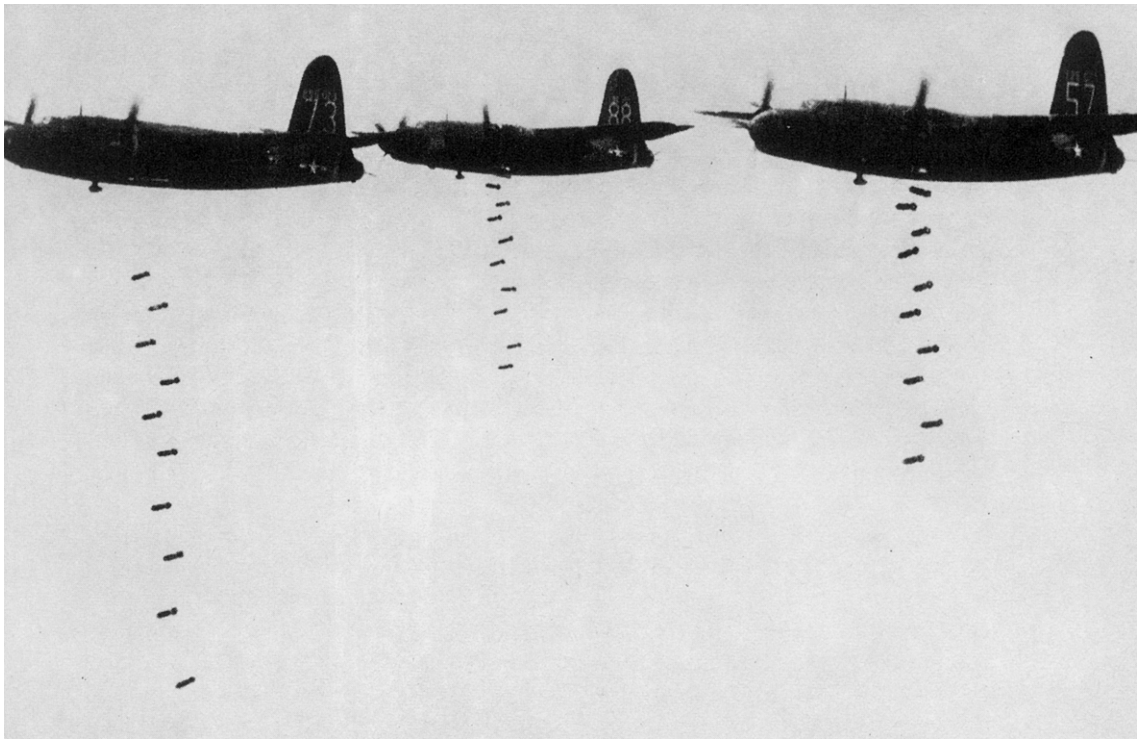

bron 19
Amerikaanse bommenwerper tijdens de Blokkade van Berlijn

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 20
de drie werelddelen Europa, Afrika en Azië

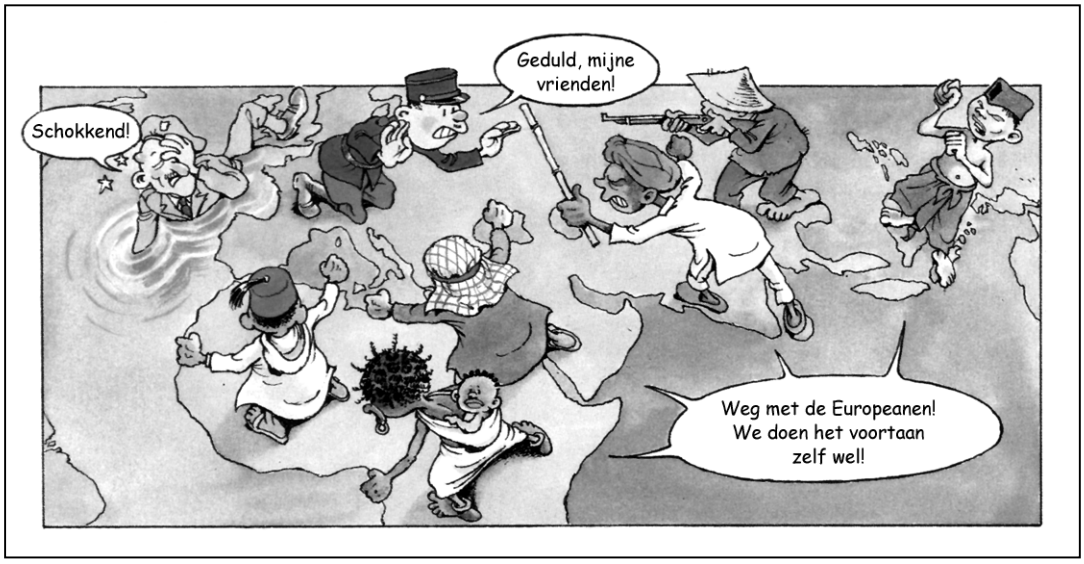

bron 21
een spotprent over de economische hulp van de Verenigde Staten aan West-Europa (1947)

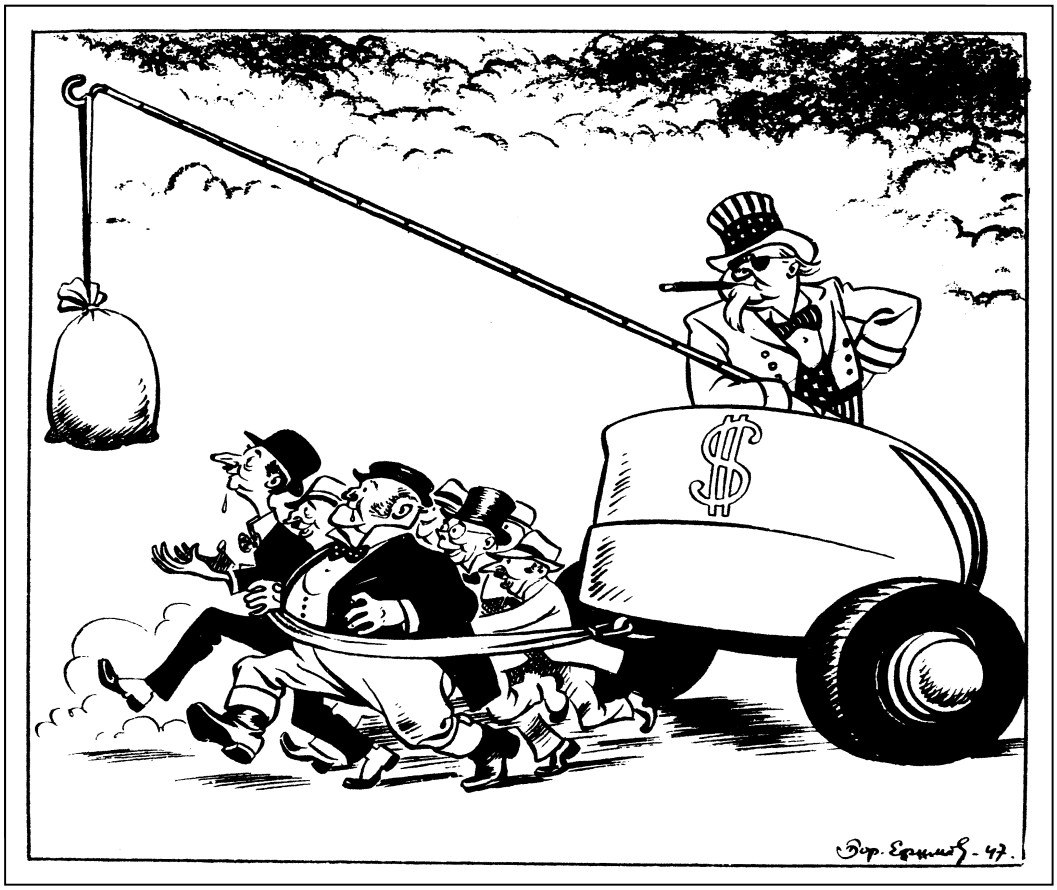

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 22

1

2

3

Legenda:

Oostblok

grens

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 23
spotprent over een gebeurtenis in 1956

bron 24
een Nederlandse ambtenaar over de Russen

De Russen zijn onze tegenstanders. Ze hebben de meest verschrikkelijke wapens op West-Europa gericht. Het leven in de Sovjetunie is verre van comfortabel. Je moet er voor alles in de rij staan, voor een beetje vlees, een half dozijn eieren… . Ze hebben overal spionnen en strafkampen. In hotelkamers zijn overal afluisterapparaten en geheime camera's verstopt. Zelfs in bad ben je niet veilig, zodat wordt aangeraden in badpak onder de douche te gaan.

bron 25
militaire krachtsverhoudingen tussen het Westen en het Oosten

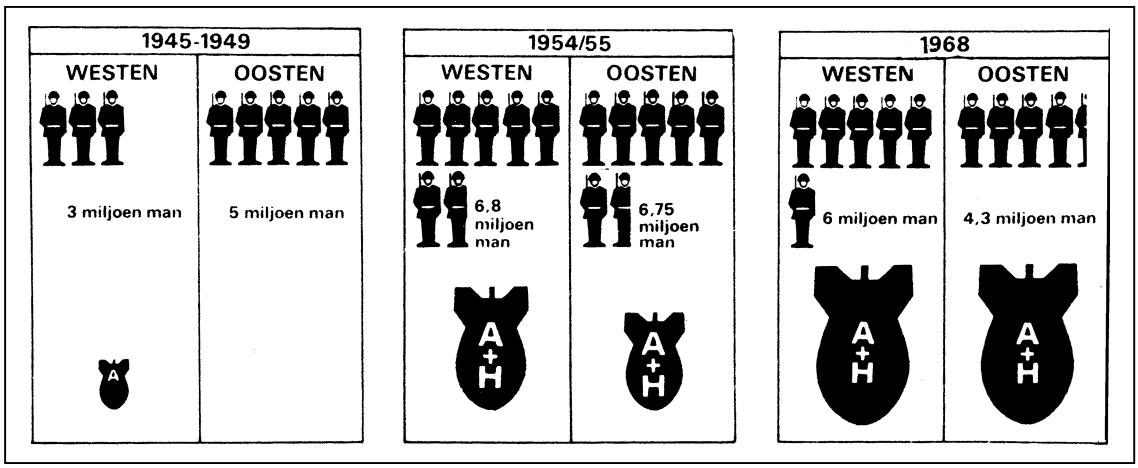

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.

bron 26
uit een brochure van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (1984)

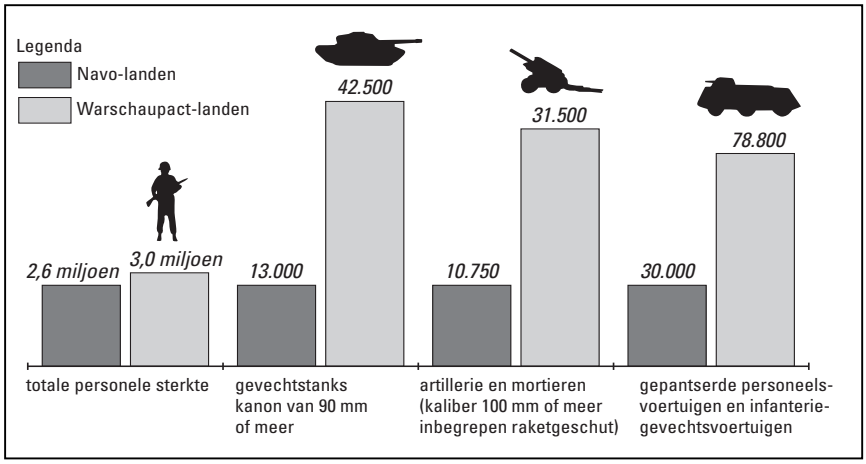

bron 27

bron 28
uit een krantenartikel (juli 1990)

Gorbatsjov stemt in met een omvangrijk akkoord tussen de Sovjetunie en de Bondsrepubliek Duitsland. In een onderling verdrag zal worden vastgelegd dat de honderdduizenden Sovjetsoldaten die nu nog in de DDR zijn gelegerd, binnen drie tot vier jaar zullen worden teruggetrokken. De bondskanselier heeft de Sovjetunie veel geld beloofd en dat heeft er volgens waarnemers aanzienlijk toe bijgedragen dat de Sovjetunie zijn afkeer tegen de NAVO heeft overwonnen.

Beschikbaar gesteld door Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).
Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie www.sslleiden.nl.